Albaniera

Albaniera[1] (*gjuha shqipe*, ˈɟuha ˈʃcipɛ ahoskatua, edo *shqip*, ʃcip ahoskatua) indoeuropar hizkuntza da, Europako hego-ekialdean ia 6 milioi pertsonak hitz egiten dutena.

Albaniera	
Gjuha shqipe	
Albanieraren aldaerak.	
Datu orokorrak	
Lurralde eremua	Albania, Kosovo, Mazedonia, Montenegro, Serbia, Italia eta Grezia
Hiztunak	6 milioi
Rankinga	Ez 100 mintzatuenen artean
Ofizialtasuna	Albania eta Kosovo
Eskualdea	Europako hego-ekialdea
Araugilea	Arautu gabea
Hizkuntza familia	
	hizkuntza nostratikoak Hizkuntza euroasiarrak Indoeuropar hizkuntzak
Informazio filologikoa	
Hizkuntza-tipologia	subjektua aditza objektua
Modu gramatikalak	mirative (en)
Alfabetoa	latindar alfabetoa
Hizkuntza kodeak	
ISO 639-1	sq
ISO 639-2	alb sqi
ISO 639-3	sqi
Ethnologue	sqi (http://www.ethnologue.com/language/sqi)
Glottolog	alba1267 (https://glottolog.org/resource/languoid/id/alba1267)
Wikipedia	sq (https://sq.wikipedia.org)

Eduki-taula

Historia

Lehenengo idazkiak erlijio arlokoak dira, *Formula e pagëzimit* izenekoak: 1462an idatzitako bataio agiri modukoak dira, baina badago testu zaharragorik, eztabaidan egon arren. Lehen liburu ezaguna mezatako *Meshari* izenburukoa da, 1555ekoa.

XVII. mendekoa da, bestela, lehendabiziko hiztegia (latina-albaniera) eta mende horretakoak dira Frang Bardhi, Andrea Bogdani eta Nilo Katalanos egileak ere.

1887ko martxoaren 7an, albanierazko lehen eskola zabaldu zuten Korca hirian eta 1908an, Manastirren (Mazedonia). Hizkuntzan adituek batzartu eta gaur egungo alfabetoa finkatu zuten.

Azkenik, 1970eko hamarkadan argitaratu zituzten Tiranan eta Pristinan *Drejtëshkrimi i gjuhës shqipe* eta *Fjalori drejtshkrimor i gjuhës shqipe*, besteak beste, eredu estandarra finkatzeko liburuak.

Ofizialtasuna

Albania eta Kosovon hizkuntza osoki ofiziala da; aldiz, Mazedonia eta Montenegron, partzialki ofiziala, udalerrien arabera. Italian babestuta dago.

Alfabetoa

Hizkia:	**A**	B	C	Ç	D	Dh	**E**	**Ë**	F	G	Gj	H	**I**	J	K	L	Ll	M	N	Nj	**O**	P	Q	R	Rr	S	Sh	T	Th	**U**	V	X	Xh	**Y**	Z
Soinua:	a	b	ts	tʃ	d	ð	ɛ	ə	f	g	ɟ	h	i	j	k	l	ɫ	m	n	ɲ	o	p	c	ɾ	r	s	ʃ	t	θ	u	v	d͡z	d͡ʒ	y	z

Dialektoak

Albaniako bi dialekto nagusiak *gheg* (Shkumbin ibaiaren iparraldean egindakoa) eta *tosk* (ibaiaren hegoaldean) dira. Horrez gain, Albaniatik at mintzatzen diren eta berezko izaera hartu duten albanieraren aldaerak ondoko hauek dira:

- arbëreshera, Italiako hegoaldean, eta
- arvanitika, Grezian.

Erreferentziak

1. ↑ Euskaltzaindia. *38. araua: Munduko estatu-izenak, herritarren izenak, hizkuntza ofizialak eta hiriburuak.* (https://www.euskaltzaindia.eus/dok/arauak/Araua_0038.pdf).

Kanpo estekak

- (Ingelesez) Albanierazko hainbat hiztegi (http://dicts.info/dictlist1.php?l=Albanian)

Autoritate kontrola	**Wikimedia proiektuak** · Datuak: Q8748 · Multimedia: Albanian language (https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Albanian_language) **Identifikadoreak** · BNE: XX535969 (http://datos.bne.es/resource/XX535969) · BNF: 11943929m (https://catalogue.bnf.fr/ark:/12148/cb11943929m) (data) (http://data.bnf.fr/ark:/12148/cb11943929m) · GND: 4112482-0 (https://d-nb.info/gnd/4112482-0) · LCCN: sh85003198 (https://id.loc.gov/authorities/sh85003198) · NDL: 00560329 (https://id.ndl.go.jp/auth/ndlna/00560329) · AAT: 300387803 (https://www.getty.edu/vow/AATFullDisplay?find=&logic=AND&note=&subjectid=300387803) · **Hiztegiak eta entziklopediak** · Britannica: url (https://www.britannica.com/topic/Albanian-language)

To ɔar

- தமிழ்
- ქართული
- Kurdî
- Asturianu
- Võro
- Dolnoserbski
- Eesti
- Адыгэбзэ
- Tagalog
- Српски / srpski
- Kinyarwanda
- Latviešu
- Fiji Hindi
- Oʻzbekcha/ўзбекча
- Русский
- Bosanski
- English
- हिन्दी
- Kernowek
- Alemannisch
- Hrvatski
- ಕನ್ನಡ
- Slovenčina
- Ilokano
- Ελληνικά
- Македонски
- Ido
- नेपाल भाषा
- Čeština
- Ænglisc
- Türkçe
- Corsu
- Svenska
- አማርኛ
- Íslenska
- Jawa
- العربية
- Gaelg
- Norfuk / Pitkern
- Български
- 客家語/Hak-kâ-ngî
- Беларуская (тарашкевіца)
- Sicilianu
- ܐܪܡܝܐ
- Papiamentu
- Català
- Gàidhlig
- Беларуская
- Аҧсшәа
- Interlingua
- 粵語
- Тоҷикӣ
- فارسی
- বাংলা
- Latina
- Gagana Samoa
- მარგალური
- Українська
- Hornjoserbsce
- Norsk nynorsk
- Qırımtatarca
- ਪੰਜਾਬੀ
- Occitan

- Lingua Franca Nova
- Aragonés
- کوردی
- لۊری شومالی
- Føroyskt
- Italiano
- Dansk
- Қазақша
- Shqip
- Нохчийн
- Адыгабзэ
- Runa Simi
- Malagasy
- मराठी
- Srpskohrvatski / српскохрватски
- Bahasa Indonesia
- Zazaki
- Nederlands
- Română
- Plattdüütsch
- Qaraqalpaqsha
- Tiếng Việt
- Brezhoneg
- Español
- Татарча/tatarça
- Эрзянь
- Bân-lâm-gú
- ไทย
- ئۇيغۇرچە / Uyghurche
- Lumbaart
- Lëtzebuergesch
- Ślůnski
- Коми
- Simple English
- Deutsch
- Bahasa Melayu
- Gaeilge
- Lietuvių
- پنجابی
- Polski
- മലയാളം
- Limburgs
- Sardu
- اردو
- Tok Pisin
- Slovenščina
- Français
- Cymraeg
- Gagauz
- Esperanto
- Galego
- Norsk bokmål
- Suomi
- 한국어
- Armãneashti
- 中文
- Scots
- 吴语
- Winaray
- Кыргызча

Aldatu loturak

